

Mesék Kicsiny úrról

Tamil állatmesék

A Kicsiny úr (eredetileg Kancsil úr) személye köré szőtt állattörténetek igen régi idők óta népszerűek a maláj társadalomban. A mesék – az egész maláj és indonéz szigetvilág lakosságának kulturális öröksége – igen változatos formában maradtak fenn. Indonéziában Kancsil urat Lekincsi úrnak hívják. A történetek eredetileg szájhagyomány útján terjedtek. Szerzőjük vagy szerzőik ezért ismeretlenek.

Sang Kancsil, a törpeszarvas a délkelet-ázsiai dzsungel lakója. Alig nagyobb egy macskánál, de kis patáival, hosszú orrával valóban olyan, mint egy törpe szarvas. Történetei arról szólnak, hogyan védte meg magát és gyenge állattársait Kancsil úr az őserdő erős vadjaitól, a hatalom uraitól. Elmésségével sikerült neki az erdő állatait összefogásra bírni. Furfangosságával nemcsak a tigrist, az elefántot, a krokodilt győzte le, de még az óriást is.

Kíván-e több magyarázatot a történetek mondanivalója?

Köztudott, hogy valaha, nagyon régen, egy hatalmas őserdő közepén élt egy okos törpeszarvas, akit Kicsiny úr néven tiszteltek. Kicsiny úr egymaga éldegélt. Már nem is emlékezett, mikor temette el apját-anyját, olyan nagyon régen volt, és már a rokonaival sem tartotta a kapcsolatot.

Márpedig az őserdőben egyedül élni mindenkinek nagyon veszélyes, hát még egy kis törpeszarvasnak! Kicsiny úr viszont ebben semmi furcsát nem talált, mert ő egy igen bátor törpeszarvas volt. Méghozzá azért volt bátor, mert olyan tulajdonságokkal rendelkezett, amelyek a többi állatban nem voltak meg: furfangossággal és csavaros észjárással.

Kicsiny úr általában minden kelepceből kiszabadult valami fortéllal. Sok állat próbálta megfogni, de ő mindnek túljárt az eszén. Sőt, néha még arra is felhasználta furfangosságát, hogy a bajba jutott állatokon segítsen. Míg aztán egy szép napon Kicsiny úr uralkodott az őserdő összes állata fölött.

Gyertek, üljetek le, és olvassunk együtt a furfangos törpeszarvas tanulságos eseteiről.

Az epekedő bambuszfurulya

Kicsiny úr fülét megütötte Tigris bácsi üvöltése a távolból. Hú, de nagyot ordított! Ez csak annak a jele lehet, hogy Tigris bácsi éhes és zsákmányt keres. Aki most véletlenül összetalálkozik vele, futhat, hogy mentse az irháját, gondolta Kicsiny úr.

Kicsiny úr éppen azzal foglalatzkodott, hogy egy nagy bokorról mind

lerággja a sok friss hajtást. Végre-valahára teletömheti a bendőjét, hiszen napok óta nem akadt az útjába egyetlen rügyekkel teli bokor sem. Ma végre annyit ehett, amennyi belé fér.

Ezen a kis erdei tisztáson csend és béke honolt. Nem hallatszott más, mint a levelek susogása, ahogy a szelőlő fújta őket. Ha fülelt, úgy hallatszott,

mintha a szél alig hallhatóan egy kis furulyán játszott volna.

Hirtelen ágak reccsenésére lett figyelmes. Ez pedig csak Tigris bácsi közeledtét jelenthette.

„Nahát, hogy milyen szépen szól ez az epekedő bambuszfurulya!” – rikoltott Kicsiny úr.

Tigris bácsi, aki éppen lesből készült Kicsiny úrra ugrani, annak jókedve láttán gyanakodni kezdett. De aztán mégis az jutott eszébe, hogy hátha ez megint valami csalafintaság lesz Kicsiny úr részéről.

Így nem vesztegette az idejét és egyenest Kicsiny úrra vetette magát. Még jó, hogy Kicsiny úrnak volt ideje félreugrani, Tigris bácsi pedig jól beverte a fejét a bambusz törzsébe. Bár nagyon fájta a feje, úgy tett, mintha mi sem történt volna.

„De most aztán nem menekülsz!” – üvöltötte dühösen a tigris.

Kicsiny úr nem méltatta egy fikarcnyi figyelemre sem.

„Ó, be szépen is szól ez az epekedő bambuszfurulya!” – mondta magának Kicsiny úr.

„Hohó, Kicsiny úr, elkészült a halálra? Mert most aztán elkapom a frakkját! Mi az, tán nem retteg?”

„Tigris bácsi, ne csapjon már akkora zajt, mert akkor nem halljuk tisztán a varázsfurulyát. Olyan szépen szól.”

„Hol szól itt furulya?” – kérdezte Tigris bácsi gyanakodva.

„Hegyezze csak jól a fülét, Tigris bácsi. Na, várjon még egy kicsit” – tette hozzá Kicsiny úr. Magában meg csak úgy szurkolt, hogy kezdjen már újból fújni a szél.

„Hallja már a furulyaszót? Nem szép?” – biztatta Kicsiny úr.

Hirtelen tisztán hallatszott a levelek susogása. A bambuszerdő felől pedig alig hallható furulyaszót hozott a szellő.

Tigris bácsinak a földbe gyökerezett a lába.

„Valóban, szépen szól a furulya. De tényleg varázsfurulya ez, Kicsiny úr?”

„Nemcsak hogy varázsfurulya, de neve is van: epekedő bambuszfurulya” – válaszolta Kicsiny úr.

„Hát, akkor szépen is kell szólania. De én senkit nem látok, aki fújná. Magától meg hogy tudna szólani?”

„Ó, ez a titka! Egy varázsfurulya az egészen más, mint egy közönséges furulya. Ahhoz, hogy játsszunk rajta, elég, ha a nyelvünket két bambusztörzs közé dugjuk. Aztán várjunk egy kicsit. Magától elkezd szólani egy idő múlva. Fújnunk egyáltalán nem is szükséges” – magyarázta Kicsiny úr.

„De kegyelmed nem dugta a nyelvét két bambusztörzs közé, a furulya mégis szól. Hogyan lehetséges ez?” – tudakozódott Tigris bácsi gyanakodva.

„Tigris bácsi téved. Szulejmán király adott nekem egy kis varázshatalmat, ezért én messziről is meg tudom szólaltatni a furulyát. Próbáljon meg Tigris bácsi is játszani rajta. Hátha még szebb dallamot tud előcsalogatni belőle” – színészkedett Kicsiny úr.

Tigris bácsi vigyorgott. Tulajdonképpen ő is nagyon szeretett volna furulyázni, de eszébe jutott, hogy mi célból jött ide.

„Nem azért vagyok itt, hogy furulyázni tanuljak. Azért jöttem, hogy megegyeiek, mert már napok óta üres a gyomrom.”

„Na de Tigris bácsi, az ön alázatos szolgálója most szolgálatban van! Szulejmán király megbízásából! Ennek a furulyának a szava elaltatja öfelségét. Ezért a legjobb lenne, ha kegyelmed is megtanulná a furulyát fújni. Amikor már ügyesen fújja, felfalhatja szerény személyemet. Akkor Szulejmán király

sem haragudna meg, mert lesz, aki a szolgáját helyettesíti.”

„Igazad van, nem bánom” – egyezett bele Tigris bácsi.

„Aztán nehogy elfelejtse az előírást!”

„Hogy is van, még egyszer, Kicsiny úr.”

„Való igaz, nagyon egyszerű dolog az epekedő bambuszfurulyát fújni. Csak a nyelvét dugja két bambusztörzs közé. Kicsit várjon, aztán majd megszólal magától. Olyan szép hangja lesz!” – fűzte hozzá Kicsiny úr.

„Megértettem.”

„Nagyszerű! Tigris bácsi menjen csak oda, ahhoz a bambuszborokhoz és válasszon magának két törzset. Ne feledje az előírást!”

„Jól van, jól van, értem” – felelte Tigris bácsi.

„Tigris bácsi, várja meg az utasításaimat, jó?” – kérte Kicsiny úr, miközben arra várt, hogy a szél megint fújni kezdjen.

„Minden rendben” – válaszolta Tigris bácsi, és elindult.

Amikor a szél fújni kezdett, Tigris bácsi már készen állt az első furulyaleckére. Kicsiny úr odakiáltott neki: „Tigris bácsi, most kezdheti!”

Tigris bácsi gyorsan bedugta a nyelvét két bambusztörzs közé. Először semmi nem történt. A szél csak fújdogált, ahogy szokott. Tigris bácsi hallott valami halk zörejt a bambuszerdő mélyéből. Szíve nagyot dobbant.

„Most már tudom, hogy kell ezt a furulyát fújni, nemsokára bekapom Kicsiny urat is” – suttozta magában, szemével pedig Kicsiny úr felé lesett.

A szél csak fújt tovább. A bambusztörzsek ide-oda hajladoztak. Lassan az a két törzs is hajladozni kezdett, amelyek közé Tigris bácsi a nyelvét dugta. Sőt mi több, ahogy hajladoztak, hirtelen becsípték Tigris bácsi nyelvét. Az pedig a fájdalomtól teljes erejéből felüvöltött. Üvöltése megremegtette az egész őserdőt.

Kicsiny úrnak több se kellett, ahogy meghallotta a nagy ordítást, nyakába kapta a lábait, és úgy futott, ahogy csak az tud futni, aki a bőrét menti.

Szulejmán király gongja

Kicsiny úr egy szép napon a lakása közelében található bokrok friss rügyeit lakmározta. Hirtelen meglátta Tigris bácsi árnyékát. Rettentően megijedt. Mi lesz, ha Tigris bácsinak éppen órá fáj a foga?

Nem sokat töprengett ezen, hanem gyorsan bevetette magát a sűrű bozóttá. Az ágak zörgése persze elárulta Tigris bácsinak, hogy valaki van a közelben. Szimatolni kezdett. Éles szaglásával azonnal kitalálta, hogy Kicsiny úr bujkál itt.

„Nicsak, Kicsiny úr itt van a közelben. De hol rejtőzködik?” – dűnnyögte Tigris bácsi. Megállt, szemével a környéket kémlelte.

Kicsiny úr jól hallotta Tigris bácsi morgolódását. Bár a tigris még nem látta őt, Kicsiny úr biztos volt benne, hogy jelenléte nem titok.

Így aztán jobbnak látta, ha futásnak ered. Szaladt, ahogy a lába bírta. Miután kifáradt, meg kellett állnia. Lihegett, alig kapott levegőt. Kis idő múlva zihálása megnyugodott, ő pedig majdnem el is feledkezett a veszélyről.

Egy fatuskóra ült, hogy kipihenje az iménti nagy futást. Alig ült le, arra lett figyelmes, hogy fentről zümmögést hall.

Felnézett. Feje felett az egyik ágon darázs-fészket látott, abba repültek be

a darazsak. Kicsiny úrnak hirtelen támadt egy ötlete. Mosolyogva szemlélte a darázsfészket.

„Na, hogy vagyunk, nagyeszű Kicsiny úr?” – kérdezte a váratlanul felbukkanó Tigris bácsi. Kicsiny úr úgy megijedt, hogy egy darabig moccanni sem bírt.

„Hm... Tigris bácsi, jól vagyok – fellette zavartan. – Kegyelmed is jól van?”

„Hogy én? Igen, én jól, de az ön számára semmilyen jó hírrel nem tudok szolgálni.”

„És miért nem?”

„Mert hamarosan bekapom kegyelmedet! Hiszen ön már nem bír futni, az én gyomrom pedig ma még egy falatot sem látott.”

„Ó, úgy látom, ön még nem tudja...” – vágott közbe Kicsiny úr.

„Mi a csudát kellene tudnom?”

„Én nem azért szaladtam el, mert félek kegyelmedtől, hanem mert tisztességem van. Félek, hogy felbőszítem Szulejmán királyt, azért rohantam vissza az őrhelyemre. Nézze csak!” – mutatott Kicsiny úr felfelé.

„Mit? Mi van ott?” – érdeklődött Tigris bácsi kíváncsian.

„Ha tudni akarja, az ott Szulejmán király gongja. Nekem kell a gongot őriznem. Tán nem hallja, milyen szép hangja van?”

„Nem én. Hol?”

„Figyeljen csak jól oda! Hegyezze a fülét! Nem hallja, hogy zümmög? Nem csodálatos?” – tette hozzá Kicsiny úr.

„Igen, tényleg kellemes. És ez a gong, hm, még szép is” – dicsérte Tigris bácsi.

„Még soha senki nem ütötte meg. Mert ha megütik, még sokkal szebben szól, az egész őserdő visszhangzik tőle” – magyarázott tovább Kicsiny úr.

„Tényleg így van?”

„Igen. De ebben az erdőben egy állatnak sem szabad megütni a gon-

got. Ezért nem hagyhatom itt. Félek, hogy valaki titokban megüti.”

„De én nagyon szeretném megütni. Szabad, Kicsiny úr?” – kérlelte a tigris.

„Ó, nem lehet!” – tiltakozott Kicsiny úr.

„Csak egyetlenegyszer...”

„Félek, hogy Szulejmán király megharagszik. Ez egy tiltott gong, Tigris bácsi!” – fűzte hozzá nyomatékkal Kicsiny úr.

„Na, kérem szépen, Kicsiny úr! Adjon már nekem alkalmat, hogy megüssöm. Csak egyszer... Megígérem, akkor sohasem fogom megenni önt.”

„Tényleg nem?”

„Igen, megígérem.”

„Rendben van, de ígérje meg, hogy csak egyszer. Várjon itt, amíg Szulejmán király elé járulok, hogy megszerezem kegyelmed számára az engedélyt a gong megütéséhez. Amikor majd jelt adok, meg szabad ütnie. De ne feledje, csupán egyetlenegyszer!” – mondta Kicsiny úr.

„Rendben” – válaszolt Tigris bácsi.

Kicsiny úr gyorsan távozott. Amikor már jókora távolságra volt és elég biztonságban a darázsfészektől is, teli torokból visszakiáltott:

„Tigris bácsi, most már megütheti a gongot, Szulejmán király beleegyezett.”

Közben széles vigyorgott. Tigris bácsi teljes erejéből belepofozott a darázsfészekbe. Hogy a fészek összetört, persze minden darázs kirajzott belőle, és dühükben Tigris bácsira támadtak. Tetőtől talpig összeszurkálták. Több száz darázs töltötte így ki rajta a mérgét.

Ezúttal Tigris bácsi mentette az irháját lélekszakadva. Ordított, ahogy a torkán kifért a sok mérges darázs-szúrástól. De még ennél is jobban gyötörte, hogy Kicsiny úr újfent túljárt az eszén.

Tharan Marianne fordításai